

li.remissvar@regeringskansliet.se
li.jl@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss Förhandsbedömning av finansieringsinstrument inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (SJV Utvärderingsrapport 2025:9)

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen Uppsala län har beretts möjlighet att lämna yttrande på förhandsbedömning om lämplighet i att införa stöd i form av finansieringsinstrument inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Utvärderarna bedömer att det inte är lämpligt att införa finansieringsinstrument om inte grundläggande förutsättningar för jordbruksföretagen först förbättras, främst vad gäller ökad lönsamhet och minskad administrativ börda. Vad gäller lönsamhet visar analysen på att en bristande sådan är den främsta orsaken till att jordbruksföretag inte får de lån de önskar. Om ett finansieringsinstrument ändå införs är utredarnas förslag att det riktas till slutmottagarna *Unga och nya företag som vill etablera sig inom jordbrukssektorn* respektive *Jordbruksföretag som vill investera i ökad eller bibehållen produktion*.

Länsstyrelsens yttrande

Finansieringsgap och möjligheter till lån

Länsstyrelsen instämmer i utvärderarnas bedömning att det föreligger ett finansieringsgap för den svenska jordbrukssektorn och att det generellt sett i Uppsala län inte beror på ett marknadsmisslyckande på dagens kreditmarknad.

Sveriges finansinstitut är stabila och inget tyder på att långivarna har orimliga krav på jordbruksföretag när de ansöker om lån. Länsstyrelsen instämmer vidare i att en uppluckring i bankernas regelverk för när de får lämna lån till företag kan leda till ökad risk för konkurser.

2025-11-17

Dnr LI2024/02074

Dnr Lst 6486-

2025

Bankernas bedömning av jordbruksföretagens solvens kan likställas med länsstyrelsernas bedömning av EU-stöd där en bedömning görs av företagets likviditet när de söker stöd, där myndigheten inte får lämna stöd om stödet riskerar att försätta stödsökanden i ekonomiska trångmål.

Dock anser Länsstyrelsen att förhandsbedömningen inte tillräckligt tagit hänsyn till de regionala skillnader och förutsättningar som finns i Sverige. Det finns stora regionala skillnader i möjligheten att få lån för investeringar. Skillnaderna beror till stor del på låga markpriser som ger en otillräcklig säkerhet för lånen och en lägre lönsamhet för jordbruksföretagen. Detta gäller särskilt i stödområde 1 och 2.

Risk för snedvriden konkurrens och dubbelfinansiering

Ett statligt finansierat finansieringsinstrument riskerar att snedvrida marknaden så som utredarna beskriver. Vidare kan det komma att kombineras med att låntagaren också söker andra stöd inom Strategiska planen för EU:s jordbrukspolitik 2023-2027. Risken är då att dubbelfinansiering uppstår. Det kan också vara så att vissa lantbrukare får ett stöd för en insats samtidigt som andra får ett *lån* för liknande insats. Det blir en orättvis fördel för de som inte behöver ta lån.

Hantering av ansökningar inom finansieringsinstrumentet

Länsstyrelsen bedömer att det idag saknas såväl kompetens som resurser att handlägga det beskrivna finansieringsinstrumentet. Omfattningen av administrationen och uppföljningen skulle vara omfattande. Samtidigt blir ett administrativt krävande system ointressant för lantbrukarna. Om hanteringen av finansieringsinstrumentet läggs på länsstyrelserna behöver det tillföras resurser för handläggning.

Lantbrukarnas ekonomiska förutsättningar

Länsstyrelsen instämmer i utvärderarnas bild att ett finansieringsinstrument inte kommer få önskad effekt om inte lantbrukarnas lönsamhet först ökas. Därför instämmer vi i att fokus primärt bör ligga på åtgärder för att öka lönsamheten för jordbruksföretagen. Den administrativa bördan borde kunna

minskas väsentligt genom mer transparanta, förutsägbara och effektiva stöd- och tillståndprocesser.

I Uppsala län ser Länsstyrelsen att det för tillfället är brist på djur och därmed kött vilket medför för tillfället höga slaktpriser och mjölkpriser. Växtodlingssäsongen har varit god men det är inte alltid så att intäkterna täcker kostnaderna för att få fram varorna. Investeringsviljan när det kommer kött- och mjölkproduktion är för närvarande god.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med handläggare Ted Bergman Björk som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Michael Persson och enhetschef Pauline Englund medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.